

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

Mediatuotanto

2023

Toni Unver

Indie-elokuvan tuolla puolen

– Yhteisöllisyys ja intohimo independent-elokuvantekijöiden taustalla



Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Liiketalous | Mediatuotanto

2023 | 29 sivua

Toni Unver

Indie-elokuvan tuolla puolen

– Yhteisöllisyys ja intohimo independent-elokuvantekijöiden taustalla

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan kotimaisen independent-elokuvan tekijöitä ja heidän motiivejaan. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miksi independent-elokuvia tehdään ja että onko olemassa piirteitä, jotka yhdistävät niiden tekijöitä.

Työtä varten haastateltiin neljää independent-elokuvantekijää, sekä käytiin läpi materiaalia verkkolähteistä liittyen suomalaiseen indie-kulttuuriin.

Tutkimuksen tuloksena korostuu tekijöiden halu tehdä itseä kiinnostava elokuva riippumatta siitä, saadaanko siihen tukirahoitusta vai ei. Yhdistäviä piirteitä tekijöiden välillä ovat yhteisöllisyys ja intohimo elokuvataidetta kohtaan. Myös harrastajaelokuvien merkitys kulttuurikentän monimuotoisuuden edistämässä nousee esille.

Indie-tekijöitä on paljon ja eri lähtökohdista, mutta toivon että työ antaa tarttumapintaa siihen, minkälaisia ajatuksia independent-yhteisön taustalla liikkuu.

Asiasanat:

indie, independent-elokuva, omaehtoisuus

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Business | Media Management

2023 | 29 pages

Toni Unver

Beyond Indie Cinema

– Community and Passion behind independent filmmakers

This thesis takes a look at Finnish independent filmmakers and their motivations. The research aims to understand why these indie films are made and whether there are common or intertwining nominators among their creators.

Four independent filmmakers were interviewed, and material from online sources related to Finnish indie culture was reviewed.

The results of the research emphasize the filmmakers' desire to make films that interest them personally, regardless of whether they receive financial funding from public sources. Common traits among indie creators include a sense of community and a passion for the art of filmmaking. The significance of amateur films in promoting diversity in the cultural field is also highlighted.

There are many indie filmmakers with different backgrounds, but I hope this work provides insights into the thoughts and motivations behind the independent community.

Keywords:

indie, independent film

Sisältö

Käytetyt lyhenteet tai sanasto	5
1 Johdanto	6
1.1 Opinnäytetyön taustaa	6
1.2 Tiedonkeruu	8
2 Yleiskuva independent-elokuvista	10
2.1 Määritelmä	10
2.2 Elokuvasäätiö	11
3 Indie-yhteisö	14
3.1 Miksi indie-elokuvia tehdään?	14
3.2 Yhteisö ja sisältö	18
3.3 Yhteisöllisyys työryhmässä	19
4 Indie-elokuvan kulttuuriympäristö	21
4.1 Kulttuuriympäristö	21
4.2 Indien tulevaisuus	22
5 Pohdintaa	24
Lähteet	26

Liitteet

Liite 1. Haastattelut

Käytetyt lyhenteet tai sanasto

AVEK	Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus
Findie	Finnish independent
Indie	Independent
MG	Minimum guarantee
OKM	Opetus- ja kulttuuriministeriö
SES	Suomen elokuvasäätiö
SVOD	Subscription video on demand

1 Johdanto

1.1 Opinnäytetyön taustaa

"Indieharrastajat ovat kuin kellaribändi, joka pääsee studioon. Työtunteja ei säästetä, vaan elokuvaa hiotaan loputtomasti" (Lyy 2022).

Sain oman ensikosketukseni elokuvien tekemiseen 8–9-vuotiaana, kun minulle annettiin lahjaksi Sonyn MiniDV-kamera. Olin itse jo tuolloin innokas elokuvaharrastaja, ja vietimmekin paljon aikaa kaverini kanssa koulupäivien jälkeen niitä katsellen. Kun meillä oli vihdoinkin mahdollisuus päästä itse tekemään videoita, tartuimme heti tilaisuuteen. Yritimme parhaamme mukaan kopioida kohtauksia, mitä olimme nähneet ja joista olimme tykänneet elokuvissa. Teimme suuren määrän leffoja, joista parhaimmat poltettiin vanhempien avustuksella levyille ja jaettiin sitten sukulaisille ja kavereille. Vaikka silloin tarkoitus oli vain pitää hauskaa, jälkeinpäin ajatellen ne olivat ensimmäiset askeleet independent-elokuvanteon polulla.

Oikeitakin independent- eli indie-elokuvia tehdään samoin, toki lähtökohtaisesti ammattimaisemmalla otteella, mutta niiden perustana on rakkaus elokuvaan ja intohimo luovaan tekemiseen. Elokuvien, kuten minkä tahansa taiteen tekeminen, on oiva tapa ilmaista itseään ja jakaa tarinoita, jotka toivon mukaan sytyttävät mielikuvituksen ja innostavat meitä yhä uudelleen tekemään ja kuluttamaan sitä. Tämä tuntuu olevan yleinen lähtölaukaus monelle, kuten tulee ilmi monien indie-tekijöiden haastatteluista.

Jetta Huttusen tekemän omaehtoista elokuvaa käsittelevän väitöskirjan mukaan nykypäivänä yksinkertainen jako kuluttajiin ja tuottajiin on hämärtynyt (Huttunen 2020). Digitaalisen teknologian kehittyminen on demokratisoinut elokuvan tekoa ja tehnyt siitä saavutettavampaa ihmisille ympäri maailmaa. Omien teosten tuottaminen ei ole ikinä ollut helpompaa ja lähes kuka tahansa voi toteuttaa oman projektin, vaikka ihan muistiviholla ja puhelimensa kameralla.

Suomessa indie-elokuvista suurin osa on lyhytelokuvia, mutta vuosittain valmistuu myös muutamia pitkiä elokuvia. Elokuvasäätiön johtajan Lasse

Saarisen mukaan tämä luku on kahdesta viiteen (Komulainen 2023). Vain osa niistä levitetään elokuvateattereihin. Vuosien 2022–2023 aikana teattereissa esitettyjä elokuvia ovat muun muassa *Free Skate* (Olenius, 2022), *Johannes ei kulje Jämsän kautta* (Makkonen, 2023) ja *Lapua 1976* (Kurkimäki, 2023). Moni indie-elokuvista ja varsinkin sellaiset, jotka eivät saa valtakunnallista levitystä, jäävät kuitenkin usein suurelta yleisöltä piiloon. Tämä johtuu pitkälti pienestä markkinointibudjetista.

Lapua 1976, joka kertoo tarinan Lapuan patruunatehtaan räjähdyksestä, keräsi ensimmäisen viikkonsa aikana yli 40 000 katsojaa. Ensimmäisen parin kuukauden jälkeen luku oli ylittänyt 150 000 katsojan rajan. Filmikamari Oy:n Tero Koistisen mukaan sellaista suoritusta ei aikaisemmin ole nähty (Rinne kangas & Kettumäki 2023). Luku on reilusti yli keskiarvoisen katsojamäärän, kun luetaan mukaan myös julkisesti rahoitetut ”mainstream”-elokuvat. Kirjoittamishetkellä elokuva onkin vuoden 2023 neljänneksi katsotuin kotimainen elokuva (Katsojaluvut, SES).

Katsojalukujen kautta on selvää, että *Lapua*-elokuva on tullut tutuksi monelle suomalaiselle. Se, mitä moni katsojista ei kuitenkaan tiedä on, että kyseinen elokuva on nimenomaan indie-elokuva, ja päävastuulliset tekijät ensikertalaisia. Kotimaisen elokuvakulttuurin kentän sisuksissa muhii ainutlaatuinen yhteisö, joka jakaa samanlaisia unelmia ja haaveita. Elokuvat eivät ole mahdollisia ilman tekijöitä niiden takana. Independent-tekijät tulevat perinteisten kanavien ja rahoitusmekanismien ulkopuolelta, ja menestys vaatii paljon ponnistelua, sekä asialle omistautumista.

Suomessa elokuvateollisuus rakentuu julkisen tuen malliin, mikä on sinänsä eilinehto ylipäättään tämän teollisuuden ja alan tuotantoyhtiöiden olemassaololle: Suomi on pieni markkina- ja kielialue, joten ilman tukea ei olisi mahdollista tuottaa sisältöä laajasti samassa mittakaavassa. Ottaen huomioon, että opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) vuoden 2018 selvityksen mukaan suurimman osan elokuva-alan tuotantoyhtiöistä liiketoiminta on ollut heikosti kannattavaa tai kannattamatonta (Valtakari & Nyman 2018).

Suomen elokuvasäätiön, eli SES-rahoitteisen, elokuvan keskimääräinen budjetti vuonna 2022 oli noin 2 miljoonaa euroa (Elokuvavuosi 2022, SES).

Independent-elokuvantekijät toimivat näiden tukien ulkopuolella. Esimerkiksi Lapua-elokuva tuotettiin noin puolella tyypillisen kotimaisen elokuvan budjetista, reilulla miljoonalla eurolla (Jokipii, haastattelu 23.11.2023). Huomioitavaa on, että se on sinänsä suuri budjetti ja tekee siitä huomattavan kalliin indie-elokuvan, kun sitä verrataan skaalan toisessa päässä oleviin, jopa nollabudjetin elokuviin.

Olen itse aloitellut omaa uraani työskentelemällä nimenomaan indie-elokuvien tuotannollisissa tehtävissä, ja minulle on näin kehittynyt syvä kiinnostus indieskeneen kulttuurillisena ilmiönä - sen haasteisiin, mahdollisuuksiin ja ennen kaikkea tekijöihin. Tämän opinnäytetyön tavoite on tutkia sitä mitä tapahtuu kotimaisen indieskenen kulisseissa. Mikä ajaa ihmisiä tekemään näitä elokuvia? Mikä on yhteisön merkitys indielle ja elokuvakulttuurille?

1.2 Tiedonkeruu

Tutkimusaineistoa kerätessäni olen ammentanut materiaalia lähinnä haastattelujen ja verkkolähteiden kautta. Erityisesti YouTubesta löytynyt Findie-elokuvasta kertonut dokumentti ”Findie – Hikeä, Tekoverta ja Kyyneliä” (2011) avasi hyvin kotimaisen indiemailman tekijäkuntaa, vaikka onkin yli kymmenen vuotta vanha.

Haastattelin työtäni varten kotimaisia indietekijöitä; Roope Olenius on ohjannut Kyrsyän (2017) ja Free Skaten (2022); Mikko Löppönen on ohjannut liudan lyhytelokuvia; Esa Jussila on ohjannut helmikuussa 2024 ensi-iltansa saavan (Pri)sonsin; ja Mikko Jokipii tuottanut Lapua 1976-elokuvan (2023).

Valitsin haastattelun muodoksi teemahaastattelun, sillä sen keskustelunomainen luonne ja tarkkojen kysymysten puuttuminen sopivat parhaiten käsiteltävään asiaan ja on myös oma preferenssini. Minulle on tärkeää esittää kysymyksiä ja tarkentavia kysymyksiä sitä mukaa kun niitä

herää ja olen myös itse haastateltavana ollessani ymmärtänyt, että tämä muoto on aihepiirin näkökulmasta luonteva myös toisen osapuolen näkökulmasta.

Hyödynnän työssä myös sitä tietoa, mitä minulle vuosien varrella on kertynyt erilaisista tilaisuuksista ja keskustelusta tekijöiden kanssa. Olen esimerkiksi kysellyt indiestä ja sen merkityksestä sosiaalisissa tapahtumissa ja näin tietoa on kertynyt alitajuntaan, vaikka sitä ei ole varsinaisesti dokumentoitu. Omat pohdintani perustuvat siis inhimilliseen vuorovaikutukseen.

2 Yleiskuva independent-elokuvista

2.1 Määritelmä

”Indie-elokuva on tekijän oma projekti, joka tehdään koska halutaan, eikä siksi että sillä olisi tarkoitus tienata rahaa.” – Mikko Löppönen (Haastattelu 2023)

Independent-elokuvan määritelmä vaihtelee eri puolilla maailmaa ja sanalla voi olla erilainen merkitys myös paikallisesti tarkastellen. Esimerkiksi Yhdysvalloissa independent-elokuvalla on perinteisesti tarkoitettu kaikkia isojen studioiden ulkopuolella tehtyjä elokuvia, jolloin niille on hankittu rahoitus ja levitys ulkopuolisista lähteistä (BBC Maestro 2022). Studioiden ison rahan usein maailmanlaajuisesti levitetyt elokuvat, joita on myös kutsuttu ”blockbustereiksi”, on rahoitettu studioiden toimesta ja ne ovat itse myös toimineet elokuvan levittäjänä.

1960-luvulta alkaneen Yhdysvaltojen studiojärjestelmän systeemin muuttumisen myötä myös tuotantotavoista käytetyistä termeistä on tullut moniulotteisempia. Tänä päivänä nämä ison rahan blockbusterit ovat saavuttaneet aivan uusia sfäärejä ja studiot tuottavat ison määrän elokuvia, joissa budjetit voivat olla jopa satoja miljoonia. Pienempien tuotantoyhtiöiden elokuvat taas lähtökohtaisesti luetaan independent-elokuviksi, vaikka niissäkin budjetit voivat olla kymmeniä miljoonia. Toisaalta indieksi voidaan luonnehtia myös sisällöllistä poikkeavuutta ja valtavirrasta poikkeavaa tarinankerrontaa, jolloin puhutaan tyyliuuntauksesta.

Suomessa independent-elokuvalla tarkoitetaan lähinnä sellaista teosta, joka ei ole saanut Elokuvasäätiön tuotantotukea. (Rinnekanngas & Kettumäki 2023.) Tässä opinnäytetyössä indien vastakohtaan katsotaan olevan mainstream-tuotanto, jonka ohjaaja Esa Jussila määrittelee näin:

”Kotimaassa järjestelmä, joka suoltaa kontenttia jatkuvalla syötöllä ja nauttii perinteisestä SES-rahasta.” – Esa Jussila (Haastattelu 24.11.2023)

Määrittely on kuitenkin ajoittain hankalaa, kun liikutaan harmaalla alueella, kuten Lapua-elokuvan ja Koputuksen (Pajunen & Seeck 2023) tapauksissa.

Kumpaakaan edellisistä ei ole tehty SES:n tuotantotuen avulla, mutta molempiin on kerätty kasaan miljoonabudjetti. Toisen määritelmän mukaan termillä tarkoitetaan vakinaistettujen tuotantoyhtiöiden ulkopuolella ja tuntemattomien tekijöiden toimesta tuotettuja elokuvia, jolloin Lapuan tuottanut Blankface laskettaisiin indieksi ja Solar Filmsin tuottamaa Koputusta ei. Ainakaan Koputuksen tekijät eivät haastatteluiden mukaan itse pidä elokuvaansa indienä (Aromaa 2023). Sinänsä kun elokuvan rahoitukseen tulee mukaan esimerkiksi tv-kanavien ja SVOD-palveluiden ennakkomyynnit, sekä teatterien ja levittäjien MG (minimum guarantee) -ennakkomaksut, liikutaan ainakin budjetin osalta pois päin indiestä. Tällöin tulee tarkastella kokonaisuutta ja osia mitkä siihen vaikuttaa.

Toisinaan indie-elokuvaa luonnehditaan harrastajaelokuvaksi, jota se myös voi olla. Harrastajaelokuva voi olla tehty isolla tai pienellä rahalla, joko ammattilaisten tai amatöörien toimesta. Harrastajien keskuudessa taas puhutaan findiestä, joka tulee sanoista Finnish independent, eli sanalleen käännettynä se tarkoittaa suomalaista indie-elokuvaa. Termi yhdistetään kuitenkin erityisesti harrastajavoimin toteutettuihin elokuviin, joilla on äärimmäisen pienet budjetit, suhteellisen halpa ulkoasu ja tuntemattomat näyttelijät. (Wikipedia). Tässä työssä en kuitenkaan näe tarpeelliseksi erotella elokuvia indie/findie-kahtiajaolla, sillä suomalaisesta independent-elokuvasta puhuttaessa ne tarkoittavat loppupeleissä samaa asiaa.

2.2 Elokuvasäätiö

Suomen Elokuvasäätiö kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön ohjaukseen ja sen päätavoitteena on edistää korkealaatuista, monipuolista ja omaperäistä suomalaista elokuvatuotantoa. Tukioppaan mukaan tuen saamisen perusteina ovat mm. toiminnan ammattimaisuus, aikaisempien töiden julkinen esittäminen, sekä hakijoiden koulutus- ja työtausta. (Tuenhakijalle, SES.) Elokuvasäätiön johtaja Lasse Saarinen kertoo, että rahoitettavat elokuvat valitaan sen mukaan, mitkä hankkeet ovat parhaiten valmisteltuja ja kiinnostavimpia (Vilkman 2020). Elokuvasäätiö rahoittaa niin pitkiä kuin lyhyitä, näytelmä-, dokumentti ja

animaatioelokuvia. Lisäksi esimerkiksi lyhytelokuvaa varten rahoitusta myöntää myös AVEK.

Tämä lakiin perustuva julkinen rahoitus on edellytys Suomen elokuvateollisuuden olemassaololle:

"Ilman valtion tukea meillä ei olisi suomalaista elokuvaa. Tarinamme eivät tulisi kuulluiksi ja nähtyiksi maailmalla. Hienoa, että kotimainen elokuva saa jatkaa maailmanvalloitustaan monimuotoisena taiteena" – Tuottaja Jussi Rantamäki (Rantamäki 2023)

Rahoituksen saaminen voi olla kuitenkin hankalaa varsinkin sellaisille tekijöille, jotka vasta tulevat alalle ilman aikaisempia näyttöjä. SES-tuki kattaa isojakin osia - keskimäärin 30–40, mutta joskus jopa 70 prosenttia elokuvan kokonaisbudjetista (Komulainen 2023). Varsinaisen tuotantotuen lisäksi Elokuvasäätiö myöntää rahaa myös muihin tukilajeihin, kuten levitystukeen. Levitystuen myöntäminen edellyttää vahvaa uskoa elokuvan menestykseen ja vakiintuneen levitysyhtiön, joka esittää tarkkaan harkitun levityssuunnitelman. Tällaista tukea myönnettiin mm. Lapua 1976-elokuvan levitykseen. (Komulainen 2023.) Levitystuki auttaa elokuvan saattamisessa laajemman yleisön tietoisuuteen.

Joel Karppasen Ylen Kulttuuricocktailissa ilmestyneen artikkelin mukaan Suomen elokuvarahoitus on pitkälti keskittynyttä, ja että tästä syystä pitkää elokuvaa on vaikea tehdä ilman julkista tukea.

"Alalla on syytä pohtia, kuinka rahoituksessa mahdollistettaisiin rohkeampi riskinotto" – Taiteilija Joel Karppanen

Hän vertaa elokuva-alalla voimassa olevaa tukien myöntämisen käytäntöä - jossa yksi tuotantoneuvoja päättää rahoituksen myöntämisestä – siihen, että vastaavasti muualla taidekentällä päätökset tehdään vertaisarvioiden lautakunnissa. (Karppanen 2023.)

Etenkin indie-tekijöiden suunnalta kuuluu toiveita rahoitusmallien muutokselle niin, että alalle valmistuvien tai uusien tekijöiden olisi helpompaa päästä tukien piiriin. Kolmen vaille julkista tukea jääneen elokuvan tuottaneet Roope Olenius ja Veera W. Vilo esittävät Pohjois-Karjalan elokuvayhdistys ry:n haastattelussa

(2023) yhdeksi vaihtoehtoiseksi tavaksi sen, että tukea jaettaisiin pienempiä summia useammalle taholle vaiheittain, jotta ne, jotka tulevat alalle, voisivat helpommin päästä käsiksi pienempiin rahoihin. Tuloksien, sekä sen mukaan mitä tekee, niitä voitaisiin sitten nostaa.

”Jos euro on kaikille euro, niin se ei ehkä palvele sitten tietyllä tavalla alan jatkuvuutta, että miten tyypit, jotka valmistuu koulusta tai tulee systeemin ulkopuolelta, pääsee kiinni siihen systeemiin.” – Roope Olenius

Lisäksi itse varsinaisen rahoituksen saamisen lisäksi ylipäättään se, että on saanut Elokuvasäätiöltä tukea, on arvokasta ja signaali siitä, että elokuva on ”oikea elokuva” ja tekijät ammattilaisia. Tämä asema SES:n sateenvarjon alla voi olla merkittävä etu, joka auttaa elokuvia pääsemään tunnetuimmille elokuvafestivaaleille kilpasarjoihin ja saamaan uskottavuutta.

”Ehkä tällaisen kattojärjestön tehtävä olisi tukea kaikkia. Vaikka ne eivät voisi antaa rahaa, voisivat puskea kansainvälisille festareille ja auttaa semmoisissa kuvioissa. -- ne jotka ei saa rahaa, joutuu tekemään tuplasti kovemman työn päälle.” – Veera W. Vilo

3 Indie-yhteisö

3.1 Miksi indie-elokuvia tehdään?

Elokuvatuotanto vaatii paljon aikaa ja rahaa, jota ei aina ole saatavilla. Mikä sitten saa ihmiset tekemään niitä? Yksi keskeinen syy on intohimo. Elokuvat eivät ole niiden tekijöille vain tuotteita, vaan väline ilmaista omaa luovuuttaan ja näkemystään. Omaehtoisuus tarjoaa mahdollisuuden omistaa prosessi alusta loppuun ja se antaa platformin, jolla tuodaan ilmi, millaista elokuvaa itse haluaa tehdä ja nähdä. Moni tekijä aloittaa elokuvanteon harrastuksena, joka joko johtaa polulle kohti ammattimaisuutta, tai sitten tekeminen pidetään sivutoimisena – vain harrastuksena. Harrastuneisuus tarkoittaa vapaaehtoista asiaan perehtymistä ja soveltamista, ja se voi osaltaan edesauttaa monimuotoisemman kulttuurikentän vahvistamista:

"Tän päivän kulttuuri on hirveen suurelta osin audiovisuaalista kulttuuria. Ja jos me halutaan et se on hyvää audiovisuaalista kulttuuria, niin silloin sitä kannattaa harrastaa. Koska ei me haluta, että meidän kulttuuri on vaan sitä mitä ihmiset tekee työkseen. Se ois kauheeta." – Ismo Kiesiläinen (Findie – Hikeä, Tekoverta ja Kyyneliä)

Monimuotoisuuden puolesta puhuu myös elokuvaleikkaajana työskentelevä ja aiemmin elokuvasäätiöllä tuotantoneuvojana toiminut Joonas Louhivuori, joka kertoo dokumentissa, että harrastajien etuna voi olla nähdä asiat toisella tavalla ja uskallus haaveilla siitä, minkälaista elokuvaa haluaisi tehdä sen sijaan, että minkälaista elokuvaa on ollut perinteisesti tapana tehdä. (Findie – Hikeä, Tekoverta ja Kyyneliä.) Genre-elokuva on ollut perinteisesti edustettuna indien osalta. Varsinkin niissä elokuvissa, joissa budjetti on lähempänä nolaa, näkyy paljon toimintaa, kauhua ja etenkin splatteria.

Jälkityöammattilaisena toimiva Mikko Löppönen on ohjannut liudan lyhytelokuvia, joissa korostuu tarkkaavaisuus toimintakohtauksiin ja stunt-koreografioihin. Hän alkoi jo lukioaikoina tekemään kaveriporukkinsa kanssa actionvideoita, koska he halusivat kokeilla sellaisten kohtausten toteuttamista, joita eivät olleet nähneet aiemmin. Ensimmäisten videoiden jälkeen intohimo oli

syttynyt, eikä siitä ollut paluuta. Yksinkertaisia syitä siihen, miksi tekee elokuvia, ei pysty erittelemään, mutta taustalla on voimakas halu luoda uutta ja hienoa sisältöä. (Löppönen, haastattelu 21.11.2023.)

”Eri projekteilla on erilaiset motivaatiot. Joskus kun on vaan tylsää, niin tehdään leffoja.” – Mikko Löppönen

Löppösen kommentti valottaa mielestäni hyvin tietynlaista ideologiaa tekemisen taustalla. Miksi tarvitsisi olla mitään syytä tehdä elokuvia? Teoksen esittäminen on toinen asia, mutta itse tekemisen prosessikin on kokemus.

Lyhytelokuvat ovat itsessään taidemuoto, mutta myös hyvä tapa kerryttää kokemusta ja osaamista tietyllä elokuvan osa-alueella, kuten juurikin toimintakohtausten osalta. Löppönen kertoo olevansa lähinnä itseoppinut elokuvantekijä. Hänen ammattilaisuutensa jälkituotantotoissa mahdollistaa laadukkaan jäljen editissä ilman tarvetta asiaan erikoistuneen jälkituotantoyhtiön palkkaamista, mikä on kompastuskivi monelle indietuotannolle. Omien vahvuuksien hyödyntäminen on avain, kun halutaan päästä parhaaseen lopputulokseen. (Löppönen, haastattelu 21.11.2023.)

Lyhytelokuvat ovat myös keino kehittyä kohti pitkän elokuvan tekemistä, mikä on joillain tekijöillä haaveena. Aurinkotuulenpolku-elokuvan ohjaaja Anastasia Lobkovski kertoo Ylen haastattelussa, että oli tehnyt vuosikymmenen ajan lyhytelokuvia ennen kuin päätti kokeilla pitkää elokuvaa (Aurinkotuulenpolku 2023). Lyhytelokuvia tekemällä voi opetella tekemistä kohtaus kohtaukselta ja tuotannon asia kerrallaan, ilman että tarvitsee pitää mielessä pitkään elokuvatuotantoon kuuluvaa kokonaisuutta. Kuvaustilanteet ovat hektisiä ja eläviä, ja Löppösen mukaan yleensä vasta editissä tajutaan, että mitä on tehty oikein ja mitä väärin (Löppönen, haastattelu 21.11.2023).

Jotkut oppivat tekemällä parhaiten ja indiepiireissä itseoppineisuus yhdistää Löppösen lisäksi montaa muutakin ihmistä. Robert Rodriguez kertoi jo 1995 julkaistussa ”Rebel without a Crew” -kirjassaan, että sai parhaat opit elokuvantekoon tekemällä lukuisen määrän lyhytelokuvia. Hänen asenteensa oli oppia sitä mukaa kun asioita tuli eteen, eikä niinkään selvittää niitä etukäteen.

(Rodriguez 1995) Vaikka tuo ideologia on jossain määrin relevantti tänäkin päivänä, pitää ottaa huomioon, että tuohon aikaan tiedonhaku ei ollut niin yksinkertaista kuin vuonna 2023. Monet indietekijät kertovat oppineensa asioita esimerkiksi YouTuben ja nettifoorumeiden kautta. Myös samoissa piireissä pyöriviltä kavereilta ja tutuilta saa neuvoja:

”Hyvä ja huono puoli on, että kukaan ei sano mitä ja miten pitää tehdä. Kokemusta pitää kerryttää YouTubesta ja kavereiden kautta.” – Mikko Löppönen (Haastattelu 21.11.2023)

Vuoden 2024 helmikuussa ensi-iltansa saavan (Pri)sons elokuvan ohjannut Esa Jussila kertoo oman motivaationsa tulevan pakkomielteestä elokuvaan ja pakottavaan tarpeeseen kertoa tarinoita. Hän kertoo juuri elokuvan olevan se väline, joka hänelle itselleen toimii. Hänen lähestymisensä indie-elokuvaan ilmentyy tavoitteena sisällön vapautteen ja omaehtoisuuteen. (Jussila, haastattelu 24.11.2023.)

”Ei ole mitään estettä miksi ei tekisi (indie-)elokuvia. Ajatus, että pitäisi räpiköidä järjestelmän kautta, jotta pääsisi tekemään, ei tunnu olevan mulle.” – Esa Jussila

Ison rahan elokuvassa puhutaan isoista vastuista, ja lähtökohtaisesti pitää olla takeita, että se tuottaa rahansa takaisin. Jussilan mukaan raja taiteellisten valintojen kanssa tulee väistämättä vastaan ja aiheuttaa pakotteita jokaiseen elokuvatuotannon tasoon, aina castingista teknisiin asioihin. Elokuva on kuitenkin viime kädessä liiketoimintaa. Jussila puhuu siitä, miten indiessä ollaan vähemmän bisnesmaailmassa ja on mahdollisuus tehdä esimerkiksi sisältöä, jota ei koeta turvalliseksi. Siinä missä ison elokuvan pitää vedota mahdollisimman laajaan yleisöön, indie-elokuva ei välttämättä edes pyri voittoon. (Jussila, haastattelu 24.11.2023.)

”Indieeffassa voi olla siinä mielessä vastuuton, että ei tarvitse miellyttää ketään. Ei tarvitse olla kaupallisia tavoitteita, jos ei halua. Voi tehdä sellaisen elokuvan, mitä haluaa tehdä, ja sellaisilla metodeilla, kun ei tarvitse tyydyttää tuotannollisia tarpeita. Se luo omanlaisensa tunnelman sisältöön.” – Esa Jussila

Toisinaan indie-elokuvalla on myös taloudellisia tavoitteita. Lapua 1976-elokuvaa ei tehty sen takia, että sillä pääsisi rikastumaan, mutta tuotantoa varten otettiin pankkilaina, jotta se saatiin käynnistettyä. Tuottaja Jokipiin mukaan laina otettiin koska arvioitiin, että tuottojen alarajaksi laskettu määrä oli

tarpeeksi avaamaan ovia jatkoa varten. Lopulta elokuva onnistui jopa odotuksia paremmin ja päätekijätkin ovat voineet maksaa palkkaa itselleen. (Jokipii, haastattelu 23.11.2023.)

”Rohkeuden ja itsetuhoisuuden raja on häilyvä.” – Mikko Jokipii

Jokipii kuitenkin huomioi, että satojen tuhansien eurojen riskillä tuottaminen ei ole kestävä tapa tehdä elokuvia. Toisaalta täysin riskitön elokuva ei motivoi puskemaan eteenpäin. Hän toivoisikin enemmän rohkeutta indiekenttään: jos idea on tekijän mielestä hyvä, siihen kannattaa ilman muuta panostaa.

Roope Olenius ja Veera W. Vilo toimivat tuottajina perustamassaan Bright Fame Pictures -tuotanto- ja levitysyhtiössä. Heillä on omien sanojensa mukaan yrittäjähenkisen asenne elokuvantekoa kohtaan, ja tavoitteena tehdä sisältöä maailmanlaajuiselle markkinalle. Tästä osoituksena on esimerkiksi heidän ensimmäisen elokuvansa Kyrsyän (Olenius, 2017) avaus Yhdysvalloissa Other Worlds Austin-elokuvafestivaalilla. Tämä juontaa molempien koulutustaustasta ulkomailta: Olenius opiskeli elokuvaa Yhdysvalloissa; Vilo näyttelystä Iso-Britanniassa. (Uimonen 2023.)

Yksi ilmeinen syy sille, että miksi tehdään indietä eikä tuettua elokuvaa on se, että myönteistä tukipäättöä ei ole joko saatu tai sitä ei olla edes yritetty hakea. Lapua-elokuvaa varten haettiin tukea tuotantovaiheeseen, mutta sitä ei myönnetty. Levitystukea myönnettiin siinä vaiheessa, kun traileri valmistui ja Finnkino tuli levittäjäksi projektiin. Jokipii kertoo, että laadukas traileri herättää mielenkiintoa ja antaa uskottavuutta teokselle. (Jokipii, haastattelu 23.11.2023.)

Uskottavuusaspekti on Jokipiin mukaan iso tekijä ja pelkillä sanoilla ei saa helposti vakuutettua yhteistyökumppaneita. SES:ltä haettiin tuotantotukea, mutta suuria odotuksia sen saamiselle ei kuitenkaan ollut, koska tekijätiimillä ei ollut aikaisempia näyttöjä:

”Pistettiin itsemme elokuväsäätiön rooliin ja mietittiin, että otettaisiinko oikeasti itsemme, kun kuka vaan voi napata kameran käteensä ja tehdä elokuvan” – Mikko Jokipii

3.2 Yhteisö ja sisältö

Oleniuksen ja Vilon vuonna 2022 ensi-iltansa saanut Free Skate-elokuva kertoo taitoluistelumaailmaan sijoittuvan tarinan kautta estetiikkalajeissa esiintyviä ongelmakohtia. Se nojaa naisurheilijoiden tarinoihin ja omakohtaisiin kokemuksiin. Vilo sai idean käsikirjoitukseen oman kilpavoimistelutaustansa myötä, kun brittiläinen tuottaja rohkaisi häntä kirjoittamaan tarinan urheilumaailmasta. Ennen kuin tuotanto saatiin käyntiin, tekijät saivat palautetta siitä, että tarina ei ole uskottava ja jopa jotkin sarjatason organisaatiot yrittivät saada heitä lopettamaan. Kesken kuvasten, mediaan alkoi kuitenkin ilmestyä uutisia estetiikkalajien karuista oloista, minkä jälkeen kyseenalaistaminen loppui.

”Aina kun tehdään elokuvia ihmisoikeuksista, niin kyllähän ne herättävät tunteita.”
– Veera W. Vilo (Pirkkalainen 2022)

Samalla kritiikin kanssa tekijät saivat kuitenkin myös rohkaiseva viestejä, erityisesti niiltä, jotka toivoivat asioiden tulevan päivänvaloon. Tietyllä tavalla Free Skaten voidaan sanoa palvelevan erityisesti estetiikkalajien yhteisöä, antamalla äänen tämän yhteisön kokemille epäkohdille. Taitoluistelumaailman ihmisiä myös otettiin mukaan elokuvan tuotantoon, kuten esiintymään luistelukohtauksissa. (Uimonen 2023.)

Lapua 1976-elokuvan tuottaja Jokipiille yhteisöllisyys on lähtökohta. Hän kertoo menevänsä erilaisiin projekteihin sen mukaan, mikä on yhteisöllistä. Lapua-elokuvassa tämä esiintyi varsinkin maakunnan sekä paikallisten asukkaiden tuen myötä. Jokipii puhuu siitä, miten he halusivat tehdä elokuvan etenkin Etelä-Pohjanmaalaisille. (Jokipii, haastattelu 23.11.2023.)

”Vaikka pohjalaisuudesta on tehty elokuvia aiemminkin, tämä elokuva resonoi varmasti sen takia, että se on hyvin erilainen kuvaus.” – Mikko Jokipii

Jos halutaan ottaa yhteisö todella mukaan tuotantoon, tulee ensin ymmärtää, että mikä on se yhteisö mitä yrittää palvella. Että ”kenelle tämä on?” Kun on tunnistanut yhteisön, voi sen jäseniä vaikka istuttaa pöydän ääreen ja selvittää,

että minkälaisia toiveita ja tavoitteita sillä on. Kun sisältö vetoaa ihmisiin, on heidät helpompi saada sitoutumaan. (Jokipii, haastattelu 23.11.2023.)

3.3 Yhteisöllisyys työryhmässä

Indie-elokuvassa työryhmät ovat pienempiä kuin isommissa tuotannoissa, eikä aina ole välttämättä mahdollista täyttää erikseen kaikkia niitä positiioita, joita tarvittaisiin. Tästä johtuen roolien yhdisteleminen on yleistä ja usein indie-elokuvantekoon osallistuvilla ihmisillä on useampi kuin yksi tehtävä. Puhutaan ”useista hatuista”. Salmi kertoo indie-lyhytelokuvan työtehtävien yhdistelemistä käsittelevässä opinnäytetyössään (2018), että tämä on joskus tuotannoille elinehto. Liiallinen tinkiminen toteutuksessa saattaa kuitenkin heijastua haitallisesti lopputulokseen, joten olennaista on ymmärtää, että milloin ja missä moniroolisuutta tulisi hyödyntää, sekä tunnistaa tilanteet, joissa se voisi olla tuotannolle haitallista. (Salmi 2018.)

Toisinaan pieni työryhmä mahdollistaa tiiviimmän kanssakäymisen ja yhteisön lähentymisen. Kyrsyä-elokuvan (Olenius, 2017) pääkuvausjakson aikana työryhmä majoittui samassa mökissä, mikä edisti luottamuksen rakentumista ja yhteenkuuluvuutta. Tämä yhteisasuminen tiivisti ihmisten siteitä, ja myös näyttelijä Saara Elina kertoo tämän rohkaisseensa häntä antamaan itsestään enemmän ja ottamaan riskejä kuvaustilanteissa. Sama toimivaksi koettu käytäntö jatkui osittain tekijöiden Free Skate-elokuvassa, jossa ryhmä majoittui Hämeenlinnan kuvausjaksolla vanhassa koulurakennuksessa. (How We Made Free Skate.)

Työryhmäläisen kuin näyttelijänkin näkökulmasta indie tuntuu siis olevan hyvä ympäristö tehdä jotain erilaista ja tiiviimmin koko tiimin kanssa. Työskentely pienemmässä mittakaavassa sallii näyttelijän osallistua aktiivisemmin keskusteluihin ja tämä yhteistyöprosessi voi olla äärimmäisen palkitsevaa. Intiimi ja tiivis indietuotanto voi auttaa myös pitkän linjan kokenutta ammattinäyttelijää löytämään jotain uutta omasta näyttelijyydestään. (How We Made Free Skate.)

Näyttelijät Frans Isotalo ja Saga Sarkola puhuvat Viraali-elokuvaan (Laine, 2017) osallistumisesta:

”On toki hyvä miettiä, mistä palkkansa saa, mutta hyvä käsikirjoitus ja jengi ovat useimmiten osallistumisen arvoisia itsessään. Kun projektissa ei ole kiinni isoja rahoja, on mahdollisuus kokeilla ja esitellä itsestään uusiakin puolia” – Frans Isotalo (Peltomaa 2017)

”Indiessä hirveän palkitsevaa on se, että saa haastaa itseään aika rajattomasti.”
– Saga Sarkola (Peltomaa 2017)

On tärkeä muistaa, että jos ihmisille ei voida maksaa teollisuuden mukaista palkkaa, heidän pitää uskoa projektiin. Jussilan mukaan (Haastattelu 24.11.2023) olisi hyvä, että työryhmä olisi jo käsikirjoitusvaiheen kehittämissä mukana, niin sen saisi sitoutumaan. Kun pääsee vaikuttamaan teoksen sisältöön, sen kokee enemmän omakseen ja projektista tulee ikään kuin kaikkien projekti.

4 Indie-elokuvan kulttuuriympäristö

4.1 Kulttuuriympäristö

Varsinkin harrastajaelokuvan ympärille on rakentunut oma kulttuuri suomalaisen kulttuurikentän sisälle, mikä tarjoaa mahdollisuuden indietekijöille tuoda esiin omaa taidettaan ja verkostoitua toistensa kanssa. Monet ovat löytäneet samanhenkisiä ihmisiä ja perustaneet ryhmiä, joiden kanssa elokuvia tehdään. Indie ei siis ole välttämättä tekijöilleen pelkästään elokuvien tuottamista, vaan kokonaisvaltainen yhteisö.

Tampereen Elokuvajuhlien ohessa järjestetään vuosittainen Trash & Underground (TUFF) –”roskafilmifestivaali”, jonka ohjelmisto on täynnä sekä harrastajien että ammattilaisten tekemiä indie-elokuvia ja -musiikkivideoita. Suurin osa näytöksistä on lyhytelokuvia, mutta vuosittain mukana on myös ollut ainakin yksi pitkä elokuva. Toinen suosittu tapahtuma on Hyvinkäällä Kinoman järjestämä Indie Festivaali. Tapahtumien luonteeseen kuuluu verkostoituminen ja ”kavereiden tapaaminen” elokuvien merkeissä. Joskus näistä kohtaamisista kehkeytyy yhteistyöprojekteja.

Valmiiden elokuvien saattaminen yleisön saataville on tärkeää tekijöille. Elokuvateatteri itsessään koetaan yhteisöllisenä niin yleisön kuin tekijöiden näkökulmasta. Oman elokuvan saaminen valkokankaalle on pitkään ollut eräänlainen merkkipaalu, jota pidetään merkittävänä.

”Kun valot sammuu elokuvateatterissa ja yhdessä hiljennytään kattomaan, niin se yhteisöllisenä kokemuksena on- siinä on jotain semmosta elokuvan ytimellistä” – Sami Keto (Findie – Hikeä, Tekoverta ja Kyyneliä)

Toisaalta varsinkin silloin kun teoksella ei ole kaupallisia tavoitteita, sille haetaan silmäpareja muilla tavoin. Internetin kehittyminen muutti aikoinaan tavan, miten elokuvia voi levittää ja yksinkertaisillakin hakusanoilla YouTubesta voi löytää runsaasti kotimaisia indieleffoja. Netissä kuka tahansa voi nähdä elokuvan ja onnekaissa tapauksissa sillä on mahdollisuus johtaa jopa kaupalliseen työhön. (Findie – Hikeä, Tekoverta ja Kyyneliä.) Löppönen kertoo

linkittäneensä Redditin toimintavideoaiheiselle kanavalle stunt-kohtauksia sisältävän videon, jonka oli tehnyt, ja sen nähtyään kanadalaisen tuotantoyhtiön edustaja oli tilannut tältä tappeluvideon omaan tuotantoonsa. (Haastattelu 2023.)

Huttunen on arvioinut väitöskirjassaan (Huttunen 2020), että omaehtoisten elokuvien valtamediassa saama julkisuus on usein negatiivista ja arvostelut kriittisiä. Tekijät myös tiedostavat itse, että julkinen puhe leimaa ne ajoittain huonoiksi ja harrastajamaisiksi.

”Valtavirran ulkopuolelta tuleviin teoksiin on helppo hyökätä. Suomessa tuntuu olevan yleinen narratiivi, että indie-elokuvia väheksytään.” – Esa Jussila (Haastattelu 24.11.2023)

Löppösen mukaan yksittäiset elokuvat voivat helposti hukkua massaan, mikäli ne eivät tarjoa mitään uutta, mutta myös että jos indie-elokuva on hyvä, sitä kyllä arvostetaan ja se saa näkyvyyttä.

”Maailmalla on paljon huonoja indieleffoja, joista näkee että ei oikein tiedetä mitä tehdään. Ennen kun niistä tekijöistä tulee hyviä, ne leffat on aika kämäsiä.” – Mikko Löppönen (Haastattelu 21.11.2023)

4.2 Indien tulevaisuus

Elokuvaohjaaja Tuukka Temonen kertoo kaipaavansa suomalaisen elokuvan muotoon, tekijöihin ja tarinoihin uskallusta. Hän kertoo Free Skaten behind the scenes-videolla (How We Made Free Skate), että hänen mielestään Suomi kaipaisi hyviä independent-elokuvia ja niiden tekijöitä, koska se parantaisi koko elokuvakenttää ja suomalaisen elokuvan monimuotoisuutta. Temonen mukaan se antaisi uskoa siihen, että elokuvia voi toteuttaa ja tehdä muutenkin kuin sillä perinteisellä tavalla mihin täällä Suomessa ollaan totuttu.

Jussila uskoo, että suoratoistopalveluiden sisällön kysynnän kasvaessa, tulevaisuudessa suuri osa isomman budjetin elokuvistakin tullaan tekemään pienemmällä budjetilla. Jussilan mukaan ei ole välttämättä kannattavaa tehdä vanhalla mallilla, kuten käyttämällä massiivisia kuvausryhmiä. Tämä on mahdollisuus indietekijöille, joilla on jo valmius toimia rajoitetuilla resursseilla,

mutta toisaalta uhkana on, että halpaa tuotantoa suolletaan niin paljon, että teokset katoavat massan joukkoon. Näin elokuvalla on vaarana lakata olemasta taideteos, vaan yksinkertaisesti *jotain* millä pidetään katsoja koukussa hinnalla minä hyvänsä. (Jussila, haastattelu 24.11.2023.)

Elokuussa 2023 Yle lanseerasi Indieklubin, joka on suunniteltu tuomaan esiin uusia kotimaisia tekijöitä elokuvamaailman valtaviirran ulkopuolelta. Ylen mukaan viime vuosien aikana on noussut vahva indie-elokuvien kulttuuri, joka ponnistaa ehdottomuudesta, kokeilunhalusta, omaehtoisuudesta, tekemisen ilosta ja intohimosta elokuvaan. Tämä kulttuuri on synnyttänyt elokuvia ilman perinteisiä rahoitusmekanismeja, usein huomattavan pienellä budjetilla. Elokuvat on tarkoitus esittää Yle Arenassa. (Itäkannas 2023.)

Mielenkiintoinen huomio oli, että elokuvantekijä Ville Lähde arvioi vuonna 2012, että jos halutaan kansainvälisille elokuvamarkkinoille, niin koska Suomi ei voi kilpailla budjetissa jättimaiden kanssa, genre-elokuva kuitenkin voisi toimia.

"Täällä on paljon tekijöitä. Miksei Suomessa tehdä kauhuelokuvia?" – Ville Lähde (Findie – Hikeä, Tekoverta ja Kyyneliä)

Kymmenen vuotta myöhemmin, vuonna 2022, MTV uutisoi kuluneen vuoden olleen poikkeuksellinen elokuvavuosi. Valkokankaille päätyi kaksi tuettua kauhuelokuvaa: Pahanhautoja (Bergholm, 2022) ja The Twin (Mustonen, 2022), joista molemmat menestyivät hyvin ulkomailla. (Jaakkonen & Högmander 2022.)

5 Pohdintaa

Tämän opinnäytetyön polku muutti suuntaa useampaan otteeseen. Alun perin oli tarkoitus kirjoittaa käytännöllisemmästä näkökulmasta, mutta mitä enemmän tutustuin lähdemateriaaliin ja haastatteluihin, sitä enemmän korostui ihmisten intohimo ja tekemisen halu indietä kohtaan. Kun tajusin, että miten paljon tekijöitä on olemassa, minua alkoi toden teolla kiinnostaa nimenomaan ihmiset kaiken taustalla ja motiivit miksi tehdään. Pitää kuitenkin muistaa, että tässä opinnäytetyössä esiin nostetut ihmiset, elokuvat ja tekijät ovat vain pisara meressä. On olemassa liian paljon tekijöitä, jotta heidät voisi kaikki mahduttaa näille sivuille. Lisäksi olen nostanut esille pääasiassa fiktiivisten elokuvien tekijöitä siitä syystä, että se on muoto mikä minua itseäni kiinnostaa eniten. Esimerkiksi dokumentaarisen elokuvan puolelta löytyy paljon tekijöitä, joista voisi tehdä oman tutkimuksen.

Indie-elokuvia tehdään monista lähtökohdista ja erilaisilla tavoitteilla. Yhdistäviä tekijöitä on kuitenkin noussut esille. Elokuva- ja mediatuotannon ala ylipäätään on sellainen, jossa kukaan ei pakota tekemään mitään. Kenenkään ei täydy tehdä elokuvia. Niitä tehdään koska halutaan. Sisältö on tärkeää niin indie- kuin mainstream-tekijöillekin, mutta indietuottajilla korostuu tarve tehdä jotain erilaista. Tarinoita, joita muuten ei tehdä. Kun julkinen taho hylkää tukihakemuksen ja on tehnyt oman arvionsa siitä, että sisältö ei ole mielenkiintoista, tekijät tekevät sen joka tapauksessa.

Osa tekijöistä pyrkii tukien piiriin kartuttamalla kokemusta ja näyttöä indie-elokuvien parissa. Omaehtoinen elokuva on tällöin kuin ponnahduslauta, minkä kautta on mahdollisuus päästä ammattilaistasolle. Jotkut taas haluavat pysytellä tiiviisti indie-elokuvien parissa, tehden juuri omannäköistensä sisältöä ja omilla säännöillään.

Suomen elokuvakenttä hyötyy siitä, että on harrastajia ja ammattilaisia, jotka tekevät poikkeavaa sisältöä. Se monipuolistaa kulttuurin tarjoamaa ja mahdollistaa sisällön hyvinkin tarkoille kohderyhmille. Suurella rahalla tehdyn elokuvan on lähtökohtaisesti vedottava isoon yleisöön, mutta kohdistettu

tarinankerronta voi vaikuttaa kahta voimakkaammin. Löppönen esittääkin tärkeän kysymyksen:

”Onko tärkeämpää, että iso joukko näkee elokuvan, kuin että se on merkittävä pienelle ryhmälle?”

Tuotannollisesta näkökulmasta enemmän katsojia tarkoittaa enemmän rahaa, mikä mahdollistaa jatkuvuuden tuotannosta toiseen. Sisällöllisestä näkökulmasta asia on toinen. On äärimmäisen tärkeää, että elokuvissa nähdään myös niitä asioita ja käsitellään niitä ongelmia, mitä yleisön valtaosa ei koe omakseen. Kulttuuri on kuitenkin tarkoitettu kaikille. Taiteella ja tässä tapauksessa elokuvalla on kyky vaikuttaa ihmisiin monella tasolla. Se voi antaa toivoa huomisesta, kertoa epäkohdista, auttaa menneisyyden kohtaamisessa ja eteenpäin siirtymisessä, sekä ihan vain tarjota hengähdystaukoa ajatuksista. Se voi herättää kysymyksiä, innostaa tai musertaa. Mitä enemmän tekijöitä tarjoaa näitä asioita, sitä enemmän meillä on mahdollisuus kokea niitä.

Kiitos kaikille, jotka tekevät elokuvia!

Lähteet

Aromaa, Jonni 2023. Menestyskirjailija Max Seeckin ja ohjaaja Joonas Pajusen kauhuelokuvan ytimessä on rikkinäinen perhe. Yle 20.2.2023. Viitattu 30.11.2023. <https://yle.fi/a/74-20017898>

Aurinkotuulenpolku, 2023. Viitattu 2023. <https://areena.yle.fi/1-65443423>

BBC Maestro, 2022. What is an independent film? Viitattu 30.11.2023. <https://www.bbcmaestro.com/blog/what-is-an-independent-film>

Elokuvavuosi 2022, SES. Elokuvavuosi 2022 - tilastojulkaisussa runsaasti tietoa suomalaisen elokuvan kansainvälisestä menestyksestä. SES 22.5.2023. Viitattu 30.11.2023. <https://www.ses.fi/ajankohtaista/elokuvavuosi-2022-tilastojulkaisussa-runsasti-tietoa-suomalaisen-elokuvan-kansainvalisesta-menestyksesta/>

Findie - Hikeä, Tekoverta ja Kyyneliä. FindieDokumentti. Viitattu 30.11.2023. https://www.youtube.com/watch?v=P6jO_4Wj93k

How We Made Free Skate. Bright Fame Channel. Vaatii käyttäjätunnuksen. Viitattu 30.11.2023. <https://www.brightfamechannel.com/products/how-we-made-free-skate>

Huttunen, J. 2020. Omaehtoinen elokuva kulttuurituotantona ja osallistumisen muotona mediakulttuurissa. Väitöskirja. Humanistis-yhteiskunnallinen tiedekunta. Nykykulttuurin tutkimuskeskus. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Viitattu 30.11.2023. https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/68115/4/978-951-39-8101-3_vaitos_2020_03_21.pdf

Itäkannas, Lauri 2023. Suomalainen indie-elokuva on ehdotonta ja omaehtoista – Yle Teeman uusi Indieklubi esittelee tekijöitä ja teoksia valtavirran ulkopuolelta. Yle 21.8.2023. Viitattu 30.11.2023. <https://yle.fi/aihe/a/20-10005306>

Jaakkonen, L. & Högmander, V. Suomalaiset kauhuelokuvat menestyvät maailmalla - 12-vuotiaana Pahanhautojan pääosan näytellyt Siiri Solalinna: "Pistin jossain kohdissa silmät kiinni". MTV 30.10.2022. Viitattu 30.11.2023. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/suomalaiset-kauhuelokuvat-menestyvat->

maailmalla-12-vuotiaana-pahanhautojan-paaosan-naytellyt-siiri-solalinna-pistin-jossain-kohdissa-silmat-kiinni/8558952

Karppanen, Joel 2023. Joel Karppasen kolumni: Suomessa ei uskalleta tehdä kokeellista elokuvaa, ja syynä on raha. Yle 21.9.2023. Viitattu 30.11.2023. <https://yle.fi/aihe/a/20-10005449>

Katsojaluvut, SES. Viitattu 30.11.2023. <https://www.ses.fi/katsojaluvut/>

Komulainen, Kaje 2023. Pohjanmaalla kuvataan täyspitkää elokuvaa talkoohengessä - näyttelijät eivät saa korvausta, mutta CV:ssä projekti näyttää hyvältä. Yle 16.7.2023. Viitattu 30.11.2023. <https://yle.fi/a/74-20039424>

Lyy, Petri 2022. "Indie-elokuvien festivaali tuo nollabudjetin tuotannot Hyvinkäälle – Tekijöitä löytyi ”enemmän kuin tarpeeksi”. Aamuposti 10.5.2022. Viitattu 30.11.2023. <https://www.aamuposti.fi/paikalliset/4595059>

Peltomaa, Amanda 2017. Suomalainen independent-elokuva elää kulta-aikaansa - "Enää kaikki ei ole budjetista kiinni". MTV 29.7.2017. Viitattu 30.11.2023. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/suomalainen-independent-elokuva-ela-a-kulta-aikaansa-ena-a-kaikki-ei-ole-budjetista-kiinni/6506516>

Pirkkalainen, Jyrki 2022. Suomalainen Free Skate-elokuva saa vihdoon ensi-iltansa. Skating Finland 12.10.2022. Viitattu 30.11.2023. <https://www.skatingfinland.fi/kiss-cry/suomalainen-free-skate-elokuva-saa-vihdoin-ensi-iltansa/>

Rantamäki, Jussi 2023. Suomalaisen elokuvan menestyksen salaisuus on tekemisen vapaus ja monipuolisuus. Taiteen edistämiskeskus 7.3.2023. Viitattu 30.11.2023. <https://www.taike.fi/fi/blogit/suomalaisen-elokuvan-menestyksen-salaisuus-tekemisen-vapaus-ja-monipuolisuus>

Rinne kangas & Kettumäki, 2023. Lapua-elokuvan on nähnyt jo 150 000 katsojaa, ja osa moneen kertaan – Heli Ojala näki leffan neljästi: ”Joka kerta se on sykehdyttänyt”. Yle 18.10.2023. Viitattu 30.11.2023. <https://yle.fi/a/74-20057135>

Rodriguez, R. 1995. Rebel Without a Crew: Or How a 23-year-old Filmmaker with \$7,000 Became a Hollywood Player.

Roope Oleniuksen ja Veera W. Vilon haastattelu Kino Sihiksessä 23.2.2023.
Pohjois-Karjalan elokuvayhdistys ry. Viitattu 30.11.2023.
<https://www.youtube.com/watch?v=j7hnE3d3ArQ>

Salmi, O. 2018. Usean työtehtävän yhdistäminen independent-lyhytelokuvan tuotannossa. Opinnäytetyö (AMK). Multimediatuotanto. Lahti: Lahden Ammattikorkeakoulu. Viitattu 30.11.2023.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/151283/Salmi_Olli.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Tuenhakijalle, SES. Näin haet tukia. Viitattu 30.11.2023.
<https://www.ses.fi/tuenhakijalle/nain-haet-tukia/>

Uimonen, Kirpi 2023. "Free Skate" team is Changing the Game. Golden Globe Awards: Interviews 25.2.2023. Viitattu 30.11.2023.
<https://goldenglobes.com/articles/free-skate-team-changing-game/>

Valtakari, M. & Nyman, J. 2018. Selvitys elokuvatuotantoihin kohdistuvien julkisten tukien vaikutuksesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö 20.6.2018. Viitattu 30.11.2023
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160932/OKM_26_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Vilkman, Sanna 2020. Elokuvatukien jako tasa-arvoistui: "Miesten hakemuksia on ollut enemmän, mutta naisten ovat olleet parempia" Yle 28.4.2020. Viitattu 30.11.2023. <https://yle.fi/a/3-11325338>

Wikipedia, Vapaa tietosanakirja: Findie. Viitattu 30.11.2023.
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Findie>

Haastattelut

Nimi	Päivämäärä	Haastattelutyyli
Olenius, Roope Ohjaaja, Tuottaja	14.9.2023	Teemahaastattelu
Löppönen, Mikko Ohjaaja, Leikkaaja	21.11.2023	Teemahaastattelu
Jokipii, Mikko Tuottaja	23.11.2023	Teemahaastattelu
Jussila, Esa Ohjaaja, Kuvaaja	24.11.2023	Teemahaastattelu